

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu “Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par Eiropas zaļajām obligācijām”

(COM(2021) 391 final – 2021/0191 (COD))

(2022/C 152/17)

Ziņotājs: **Philip VON BROCKDORFF**

Atzinuma pieprasījumi	Padome, 12.8.2021. Eiropas Parlaments, 13.9.2021.
Juridiskais pamats	Līguma par Eiropas Savienības darbību 114. un 304. pants
Atbildīgā specializētā nodaļa	Ekonomikas un monetārās savienības, ekonomiskās un sociālās kohēzijas specializētā nodaļa
Pieņemts specializētās nodaļas sanāksmē	23.11.2021.
Pieņemts plenārsesijā	8.12.2021.
Plenārsesija Nr.	565
Balsojuma rezultāts (par/pre/atturas)	123/1/4

1. Secinājumi un ieteikumi

1.1. Ar brīvprātīgo ES zaļo obligāciju standartu izveido režīmu, kura pamatā ir pārredzamība un uzraudzība. Saskaņā ar šādu režīmu uz finansējumu varēs pretendēt tādi projekti, kas atbilst ES ilgtspējīgu darbību taksonomijai, emitentiem emisijas laikā būs jāsniedz papildu informācija un pēc tam regulāri jāziņo par ieņēmumu izlietojumu un projekta ietekmi.

1.2. EESK uzskata, ka ES zaļo obligāciju standarts var sniegt arī ievērojamus ekonomiskos ieguvumus gan emitentiem, gan ieguldītājiem. Tas ir iespējams tāpēc, ka ar priekšlikumu paredzēts izveidot universālu, ticamu un racionalizētu mehānismu zaļo obligāciju emitēšanai, līdz minimumam samazinot informācijas asimetriju un vienlaikus saskaņā ar šo standartu ievērojami uzlabojot emitentu reputāciju.

1.3. EESK uzskata, ka, šādas obligācijas pielīdzinot ES Taksonomijas regulai, tās kļūs piemērotas arī tādu saimniecisko darbību finansēšanai, ar kurām atbalsta pāreju uz ilgtspējīgāku un dekarbonizētu ekonomiku.

1.4. Ierosinātais standarts arī palīdzētu ievērojami samazināt nenoteiktību attiecībā uz aktīvu un izdevumu veidiem, ko var pamatot klasificēt kā videi nekaitīgu kapitāla izmantošanu. Tomēr, ņemot vērā minēto pielīdzināšanu ES taksonomijai, EESK uzskata, ka Komisijai ir jāsaprot skaidri norādījumi, lai ieguldītājus mudinātu izvēlēties ES zaļās obligācijas un tādas projektus, kas pozitīvi ietekmē vidi.

1.5. EESK uzskata, ka, turpinot attīstīt zaļās obligācijas kā aktīvu kategoriju, visās dalībvalstīs emitentiem ir jāpiemēro vienots standarts. Tomēr nevajadzētu par zemu novērtēt problēmu, kas radīsies emitentiem, ievērojot ES taksonomijas standartus. Visticamāk, tie ārējās pārbaudes izmaksas salīdzinās ar ieguvumiem, ko sniedz piekļuve plašākai ieguldītāju bāzei. Jāizvairās no situācijas, kad privātie emitenti dod priekšroku alternatīvām zaļajām obligācijām un mazāk apgrūtināšiem sertifikācijas procesiem.

1.6. Ierosinātajām ziņošanas un atbilstības nodrošināšanas procedūrām var būt arī nesamērīga finansiāla ietekme uz MVU, kuriem ES zaļais standarts var būt pārāk bargs, un tādējādi atturēt no turpmākas izaugsmes. Arī no tā ir jāizvairās, tāpēc EESK iesaka pragmatisku pieeju uzraudzības un ziņošanas prasībām. Ja norādījumi un regulējums nebūtu pārmērīgi, tostarp attiecībā uz korporatīviem emitentiem, tas atvieglotu ES zaļo obligāciju standarta pieņemšanu visos kapitāla tirgos. Ekonomikas dekarbonizācijā korporatīvie emitenti ir tikpat svarīgi kā Komisija, kas emitē zaļās obligācijas, un EESK uzskata, ka ir jāsaprot standarti, ko piemēro publiskā sektora un korporatīvo emitentu emitētajām zaļajām obligācijām.

1.7. Attiecībā uz trešo valstu zaļo obligāciju emitentiem EESK uzskata, ka piekļuve ES kapitāla tirgiem un otrādi būtu jābalsta uz taksonomiju saskaņošanu dažādās jurisdikcijās visā pasaulē. EESK uzskata, ka tas ir sevišķi svarīgi, jo ES viena pati nevarēs atrisināt tādas vides problēmas kā klimata pārmaiņas. Kamēr nebūs kopīga pamata taksonomijas saskaņošanai ar trešām valstīm, maz ticams, ka Komisijas ierosinātā regula par brīvprātīgu zaļo obligāciju standartu kļūs par pasaules standartu zaļo obligāciju tirgū. Svarīga vieta šā kopīgā pamata nodrošināšanā būtu jāpiešķir starptautiskajai platformai ilgtspējīga finansējuma jomā (IPSF), jo tā darbotos kā politikas veidotāju dialoga forums.

1.8. Visbeidzot, EESK atzinīgi vērtē saskaņā ar ES taksonomiju izvirzīto prasību, ka ieguldījumiem jāatbilst gan principam “nenodari būtisku kaitējumu”, gan minimālajām garantijām, jo zaļā pārveide nepārtraukti ir jāizvirza par prioritāti līdzās sociālajai aizsardzībai un cilvēktiesību un darba ņēmēju tiesību aizsardzībai. Tomēr tas var ierobežot taksonomijas saskaņošanu ar trešām valstīm, it īpaši tad, ja šādas jurisdikcijas neievēro principa “nenodari būtisku kaitējumu” kritēriju, piemēram, neatzīst tiesības uz darba koplīguma slēgšanas sarunām. Šajā nolūkā EESK ierosina izveidot īpašu uzraudzības komiteju, kas kopā ar sociālajiem partneriem sekotu līdzī zaļo obligāciju tirgus norisēm.

2. Vispārīgas piezīmes

2.1. Eiropas Komisija 2021. gada 6. jūlijā ierosināja jaunu regulu par brīvprātīgu Eiropas zaļo obligāciju standartu. Regula ierosināta, lai uzlabotu ES finanšu sistēmas ilgtspēju, izveidojot zaļo obligāciju “zelta standartu”, ko var salīdzināt un, iespējams, saskaņot ar citiem tirgus standartiem.

2.2. Zaļo obligāciju standarts būtu pieejams visiem zaļo obligāciju emitentiem, tostarp privātiem, publiskā sektora un valsts emitentiem, un attiektos arī uz trešo valstu emitentiem.

2.3. Ierosinātais regulējums noteiktu brīvprātīgu standartu, saskaņā ar kuru uzņēmumi un valsts sektora iestādes varēs izmantot zaļās obligācijas, lai kapitāla tirgos piesaistītu līdzekļus projektu finansēšanai.

2.4. Standarts paredz, ka līdz obligācijas dzēšanas termiņa beigām emitenti visus emisijas ieņēmumus piešķir darbībām, kas atbilst Eiropas Parlamenta un Padomes ES Taksonomijas regulas (ES) 2020/852⁽¹⁾ prasībām. Tajā ir noteikti mērķi vides jomā, pārbaudes kritēriji un saimniecisko darbību rezultatīvie sliekšņi. Saimniecisko darbību uzskatīs par atbilstīgu šādos gadījumos: a) ja tā būtiski veicinās viena vai vairāku vides aizsardzības mērķu sasniegšanu; b) ja tā neradīs būtisku kaitējumu citiem vides aizsardzības mērķiem; c) ja tajā būs ievērotas sociālās un pārvaldības garantijas.

2.5. ES zaļās obligācijas palīdzētu risināt jautājumu par ilgtermiņa projektu (līdz 10 gadiem) finansēšanu, ja vien šādi projekti atbildīs Taksonomijas regulas vides mērķiem.

2.6. ES zaļajām obligācijām ir paredzētas ārējas pārbaudes, lai nodrošinātu to atbilstību minētajām prasībām, it īpaši atbilstību taksonomijai. Priekšlikumā paredzēts, ka ārējie pārbaudītāji tiks reģistrēti Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādē, un tiem būs regulāri jāizpilda reģistrācijas nosacījumi.

2.7. Ja saskaņā ar Taksonomijas regulu pēc obligāciju emisijas tiks mainīti ES taksonomijas tehniskās pārbaudes kritēriji (TSC), priekšlikumā paredzēts, ka emitenti vēl piecus gadus drīkstēs ievērot iepriekšējos kritērijus. Tomēr EESK uzskata: ja emisijas brīdī obligācija tiek kvalificēta kā “zaļa”, noteikumi par ieņēmumu sadali nav jāmaina. Faktiski gadījumā, ja taksonomijas pārbaudes kritēriji mainās un obligācija vairs neatbilst jaunajiem kritērijiem, tai līdz obligācijas dzēšanas termiņa beigām būtu jāpaliek “zaļai”. Tas varētu veicināt stabilu zaļo obligāciju tirgu izveidi.

2.8. Priekšlikuma nolūks ir arī palielināt ieguldītāju uzticēšanos un garantijas, kā arī samazināt risku, ka ar zaļajām obligācijām finansēti projekti nesasniedz izvirzītos vides mērķus. Šādu obligāciju emitentiem būtu jāuzliek regulāras ziņošanas pienākums.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2020/852 (2020. gada 18. jūnijs) par regulējuma izveidi ilgtspējīgu ieguldījumu veicināšanai un ar ko groza Regulu (ES) 2019/2088 (OV L 198, 22.6.2020., 13. lpp.).

2.9. Zaļo obligāciju faktu lapa, kurā izklāstīti emisijas galīgie finansēšanas mērķi, būs obligāta, un reģistrētam ārējam pārbaudītājam būs jāveic šīs faktu lapas pirmsemisijas pārbaude, lai nodrošinātu obligācijas atbilstību zaļo obligāciju standarta prasībām.

2.10. Zaļo obligāciju emitentiem būs arī jāpublicē gada pārskati, kuros parādīts, kā ieņēmumi no obligāciju emisijas ir pielīdzināti ES taksonomijai.

2.11. Tiklīdz visi ieņēmumi no zaļo obligāciju pārdošanas būs sadalīti (paredzēts, ka tam jānotiek līdz obligācijas dzēšanas termiņa beigām), emitentam būs jāveic pēcmisijas pārbaude. Dažiem emitentiem (piemēram, dažām finanšu iestādēm) tā būs ikgadēja prasība.

2.12. Paredzēta arī prasība publicēt vismaz vienu ziņojumu par obligāciju vispārējo ietekmi uz vidi.

3. Īpašas piezīmes

3.1. Eiropas Komisijas priekšlikums par Eiropas Savienības zaļo obligāciju standartu ir publiskots laikā, kad pieprasījums pēc zaļajām obligācijām Eiropas Savienībā palielinās. Tomēr patlaban zaļo obligāciju emisija Eiropas Savienībā joprojām veido tikai 2,6 % no kopējā ES emitēto obligāciju daudzuma, tāpēc izaugsmes iespējas vēl ir lielas. Piemēram, 2021. gada otrajā ceturksnī zaļo obligāciju emisijas apjoms Eiropas Savienībā pieauga par aptuveni 30 % salīdzinājumā ar to pašu laikposmu 2020. gadā, atspoguļojot izaugsmes trajektoriju šajā jomā⁽²⁾.

3.2. Tomēr pieaug bažas par patieso vides ieguvumu apjomu, ko rada projekti, kurus finansē, emitējot šādas obligācijas. Šīs bažas raksturo termins "zaļmaldināšana", kas atspoguļo dažkārt neskaistos ar zaļajām obligācijām finansēto projektu vidiskos rādītājus. Tas rada uzticamības problēmu tiem emitentiem, kuri cenšas nostiprināt savu reputāciju vides jomā, un asimetrisku informāciju ieguldītājiem, kuriem *ex ante* varētu būt sarežģīti identificēt tos projektus, kuri vides ziņā tiešām ir ilgtspējīgi.

3.3. Šo problēmu rada tas, ka zaļās obligācijas ir tādas pašas kā visas citas obligācijas, tikai ienākumi no zaļo obligāciju emisijas tiek izmantoti tādām projektam, kas atbilst konkrētiem, iepriekš noteiktiem vides kritērijiem. Saistību neizpildes gadījumā un tāpat kā jebkurā obligāciju emisijā ieguldītājs parasti izmanto visu emitenta bilanci. Ieguldītājam papildu vērtību rada tādas obligācijas turēšana, kas atbilst ilgtspējīgas attīstības vai vides mērķiem. Tomēr problēmas rada tas, ka ES jurisdikcijās ilgtspējīgas darbības definīcijas nav vienādas. Tāpēc ir diezgan neiespējami salīdzināt projektu ietekmi dažādās jurisdikcijās un nereti pat vienas dalībvalsts reģionos.

3.4. Sarežģīta ir arī ziņošana par ieņēmumu izlietojumu. Problēmas saistībā ar emitenta informācijas atklāšanu un informācijas paziņošanu ieguldītājiem par ieņēmumu izlietojumu parasti ir izteiktākas tajās dalībvalstīs, kurās nākotnē būs vajadzīgi vislielākie ieguldījumi mazoglekļa risinājumos.

3.5. Ar ES zaļo obligāciju standartu paredzēts risināt šīs problēmas, izveidojot režīmu, kura pamatā ir pārredzamība un uzraudzība. Saskaņā ar šādu režīmu uz finansējumu varētu pretendēt tikai tādi projekti, kas atbilst ES ilgtspējīgu darbību taksonomijai, un emitentiem emisijas laikā būtu jāsniedz papildu informācija un pēc tam regulāri jāziņo par ieņēmumu izlietojumu un projekta ietekmi. Turklāt ES zaļās obligācijas drīkstēs apstiprināt tikai Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādes (EVTI) uzraudzīti ārējie pārbaudītāji. Tomēr EESK pauž bažas par tirgus koncentrāciju nolūkā ierobežot ar ārējiem pārbaudītājiem saistītās izmaksas. Piemēram, vienkāršs un vienmērīgs reģistrācijas process var veicināt konkurenci šajā jomā – tas nemazinātu pārbaudītāju zināšanas vai kvalitāti.

3.6. ES zaļo obligāciju standarts var sniegt arī ievērojamus ekonomiskos ieguvumus gan emitentiem, gan ieguldītājiem. Šobrīd ar uzticamību un informācijas asimetriju saistītās problēmas visām iesaistītajām pusēm rada papildu izmaksas, kad emitenti savu statusu cenšas apliecināt ar dažādiem dārgiem pasākumiem, tostarp izmantojot dārgas ārējās pārbaudes procedūras un pastiprinātu ziņošanu, savukārt ieguldītāji var padziļināt meklējumus, lai pienācīgi apzinātu piemērotas ilgtspējīgas ieguldījumu iespējas. Ar ierosināto ES zaļo obligāciju paredzēts izveidot universālu, ticamu un racionalizētu mehānismu zaļo obligāciju emitēšanai, līdz minimumam samazinot informācijas asimetriju un vienlaikus saskaņā ar šo standartu ievērojami uzlabojot emitentu reputāciju.

⁽²⁾ Climate Bonds Initiative (2021). *Regional breakdown of green bond issuance, by volume of issuance.*

3.7. Eiropas zaļās obligācijas, kas atbilst ES Taksonomijas regulas prasībām, ir ļoti piemērotas tādu saimniecisko darbību finansēšanai, kuras atbalsta pāreju uz ilgtspējīgāku un dekarbonizētu ekonomiku. Zaļās obligācijas būtu jāuzskata par galveno prioritāti, un būtu jārada atbilstoši stimuli, lai ES finanšu sistēmu reāli padarītu “zaļu”.

3.8. Saskaņā ar priekšlikumu ES uzņēmumi varēs arī emitēt Eiropas zaļās obligācijas, lai iegādātos vai radītu ES taksonomijai atbilstīgus aktīvus, piemēram, jaunu energoefektīvu ēku. Tādējādi uzņēmumi varēs palielināt savu taksonomijai pielīdzināto aktīvu daļu. Tomēr šeit būtu jāņem vērā arī saistītās sociālās izmaksas, tostarp kolektīvā atlaišana.

3.9. Pielīdzinoties ES taksonomijai, ierosinātais standarts arī palīdzēs ievērojami samazināt nenoteiktību attiecībā uz aktīvu un izdevumu veidiem, kurus var pamatot klasificēt kā videi nekaitīgu kapitāla izmantošanu, palielinot uzticēšanos zaļo obligāciju tirgum un tādējādi palīdzot vēl vairāk veicināt izaugsmi un ieguldījumus šajā jaunajā jomā, kā arī integrēt zaļo finansējumu. Laika gaitā ES zaļo obligāciju standarts var kļūt efektīvs, bet ir vajadzīgi Komisijas norādījumi, lai ieguldītājus novirzītu uz augstākas kvalitātes obligācijām un projektiem, kas patiešām pozitīvi ietekmēs vidi, kā arī ES kapitāla tirgū izveidotu jaunu aktīvu kategoriju. Arī šīs sagaidāmās pozitīvās ievirzes dēļ šis priekšlikums ir vērtējams atzinīgi.

3.10. Ņemot vērā minēto, zaļās obligācijas kļūs par svarīgu komponentu, kas Eiropas Savienībai palīdzēs finansēt pāreju uz mazoglekļa ekonomiku. Zaļajām obligācijām parasti ir ilgs termiņš, un kapitālu atmaksā pēc obligācijas termiņa beigām, kā tas nepieciešams lieliem infrastruktūras projektiem. Lai gan ir paredzēts, ka ES zaļo obligāciju marķējuma izmantošana būs brīvprātīga, ieguldītājiem ir visas iespējas to izmantot, lai piesaistītu kapitālu projektiem, kas dotu acīmredzamu labumu videi. Tā jau pati par sevi ir nozīmīga priekšrocība, taču galvenā priekšrocība ir pats standarts, kas kapitāla tirgū nodrošinās zaļo aktīvu etalonu. Paredzams, ka zaļās obligācijas arī turpmāk tiks veidotas kā aktīvu klase, kas nodrošinās ieguldītājiem iespēju noteikt zaļo parāda instrumentu ienesīguma līkni. Pieņemot, ka dalībvalstis būs vienots standarts, kas tiks piemērots emitentiem, zaļo obligāciju fondi un zaļo banku aizdevumu piešķiršana varētu palīdzēt piesaistīt papildu līdzekļus, lai veicinātu pāreju uz mazoglekļa ekonomiku. To vēl vairāk veicinātu arī pieņēmums, ka zaļo aizdevumu cenas noteikšana ir pietiekami pamatota.

3.11. ES zaļās obligācijas varētu kļūt par etalonu arī zaļajām obligācijām trešo valstu tirgos, kā tas jau ir noticis privāto ieguldījumu fondu gadījumā. Šajā jomā ES faktiski ir kļuvusi par pasaules līderi (ES uzņēmumi un publiskās struktūras 2020. gadā ir emitējušas 51 % no pasaules emisiju apjoma), un zaļo obligāciju standarts ES ieguldītājiem radītu papildu iespējas iegūt ilgtspējīgu finansējumu no visiem starptautiskajiem tirgiem.

3.12. Zaļo obligāciju standarts noteikti ir jāizstrādā. Tomēr nevajadzētu par zemu novērtēt problēmu, kas radīsies emitentiem, ievērojot ES taksonomijas standartus. Izmaksas un sarežģījumus, ko radīs ilgstošs EVTI apstiprinātas un uzraudzītas ārējās pārbaudes process, tie, visticamāk, salīdzinās ar ieguvumiem, ko dod piekļuve plašākai ieguldītāju bāzei. Tādējādi privātie emitenti var dot priekšroku alternatīvām zaļajām obligācijām un izvēlēties mazāk apgrūtinātos sertifikācijas procesus. Ierosinātajām ziņošanas un atbilstības nodrošināšanas procedūrām var būt arī nesamērīga finansiāla ietekme uz MVU, kuriem ES zaļais standarts var būt pārāk bargs un tādējādi atturēt no turpmākas izaugsmes. Pieredze, kas gūta saistībā ar ES mēroga kapitāla tirgus produktiem, kad to izmantošana nav bijusi pietiekami iedrošinoša, var palīdzēt gūt priekšstatu par potenciālo interesi par ES zaļajām obligācijām.

3.13. Tāpēc ES uzraudzības iestādei zaļo obligāciju standarts jāievieš maksimāli pragmatiski. Lai gan nākamajos trīs gados saistībā ar *Next Generation EU* un 250 miljardiem EUR Komisija būs galvenā zaļo obligāciju emitente, dalībvalstīm kopumā emitējot zaļās obligācijas aptuveni 80 miljardu EUR apmērā, nedrīkst novērtēt zemāk privātā sektora lomu zaļo obligāciju emitēšanā. Ja norādījumi un regulējums attiecībā uz korporatīviem emitentiem nebūs pārmērīgs, tas atvieglos zaļo obligāciju standarta pieņemšanu visos ES kapitāla tirgos. Tomēr ir jārikojas piesardzīgi. Saskaņā ar priekšlikumu zaļās obligācijas, ko emitējis dalībvalstu publiskais sektors, nebūs pakļautas ārējai pārbaudei, kā paredzēts šajā priekšlikumā. Ņemot vērā saistības, ko dalībvalstis uzņēmušās sakarā ar pāreju uz mazoglekļa ekonomiku, publiskā sektora emitentiem joprojām būs jāziņo obligāciju ieguldītājiem, taču vispārēja ES zaļo obligāciju standarta piemērošana garantētu šo saistību izpildi. No otras puses, ja tiktu atļautas divu veidu zaļās obligācijas (viena publiskajam sektoram un otra korporatīvajiem emitentiem), varētu rasties vismaz divi atšķirīgi standarti.

3.14. Jārisina arī jautājums par to, kā trešo valstu zaļo obligāciju emitentiem nodrošināt iespēju piekļūt ES kapitāla tirgiem un otrādi; tādēļ ir jāaskaņo taksonomijas dažādās jurisdikcijās visā pasaulē. Šajā ziņā būtu lietderīgi norādīt uz starptautisko platformu ilgtspējīga finansējuma jomā (IPSF), kura piedāvā forumu dialogam starp politikas veidotājiem un ar kuras palīdzību var īstenot vispārēju mērķi – palielināt privātā kapitāla apjomu ieguldīšanai vidiski ilgtspējīgos ieguldījumos. IPSF galīgais mērķis ir veicināt privātā kapitāla piesaisti vidiski ilgtspējīgiem ieguldījumiem. Tādēļ IPSF piedāvā daudzpusēju forumu dialogam starp politikas veidotājiem, lai palīdzētu ieguldītājiem apzināt un izmantot ilgtspējīgas ieguldījumu iespējas, kas patiešām veicina klimata un vides mērķu sasniegšanu. Šajā forumā būtu jāapsprīžas un jāvienojas par taksonomiju saskaņošanu.

3.15. Kā minēts iepriekš, EVTI kā ES kapitāla tirgus uzraudzības iestādei būs izšķiroša nozīme ierosināto standartu piemērošanas nodrošināšanā pēc iespējas pragmatiskāk. Lai to panāktu, būs jāattīsta prasmes un jāveido ES zaļo obligāciju pārbaudītāju uzraudzības spējas. Komisija noteiks kvalifikācijas un pārredzamības kritērijus, kas EVTI nodrošinās stabīlu pamatu. Mūsaprāt, tā kā EVTI attīsta savas spējas, tā varētu laikus atbalstīt savus partnerus trešās valstīs un palīdzēt tiem piemērot līdzīgus standartus, lai tādējādi ES ieguldītājiem atvieglotu piekļuvi jaunietekmes tirgiem.

3.16. Vēl jāņem vērā tas, ka pārejā uz mazoglekļa ekonomiku Eiropas Savienībai vajadzēs finansējumu, kas ievērojami pārsniegs *Next Generation EU* ietvaros pieejamo. Privātais sektors jau ir iesaistījies šajā pārejā, taču ir jāiegulda daudz vairāk. Tādējādi ierosinātais ES zaļo obligāciju standarts palīdzētu ne vien veidot jaunu zaļo obligāciju tirgu un piesaistīt papildu emitentus, bet arī kapitāla tirgos atvieglotu piekļuvi pārrobežu finansējumam. Visbeidzot, ierosinātais zaļo obligāciju standarts uzlabotu potenciālo emitentu un ieguldītāju reputāciju un viņu apņemšanos sasniegt tādus ilgtspējīgas attīstības un vides mērķus kā klimata pārmaiņu mazināšana, pielāgošanās klimata pārmaiņām, ūdens un jūras resursu ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība, pāreja uz aprites ekonomiku, reciklēšana, atkritumu rašanās novēršana, piesārņojuma novēršana un kontrole, kā arī veselīgu ekosistēmu aizsardzība. Tādējādi attiecīgie vides un sociālie mērķi tiktu iekļauti jebkura uzņēmuma stratēģijā. Turklāt, popularizējot finanšu produktiem domātu ES ekomarķējumu un vienlaikus samazinot birokrātiju, varētu palīdzēt privātajiem uzņēmumiem pieņemt šādu stratēģiju.

3.17. EESK sagaida, ka turpmāk ieguldītāji izvēlēsies ES zaļo obligāciju standartus, jo tas nodrošinātu, ka līdzekļi tiek izlietoti saskaņā ar taksonomiju, kas savukārt ieguldītājiem atvieglotu ziņošanas prasību izpildi. Tāpēc ir jātiecas panākt ierosinātā zaļo obligāciju standarta pieņemšanu visā Eiropas Savienībā – gan privātajā, gan publiskajā sektorā.

3.18. Šajā ziņā EESK atzinīgi vērtē pašreizējo zaļo obligāciju saglabāšanu saskaņā ar ierosināto standartu, kā arī šādu standartu iespējamu piemērošanu *Next Generation EU* obligācijām. EESK ir pārliecināta, ka taksonomijai atbilstīgas zaļās obligācijas palīdzēs sasniegt vides mērķus. Turklāt mēs ceram, ka ES zaļo obligāciju standarts palielinās ieguldītāju interesi par šādām investīcijām, tādējādi turpinot attīstīt zaļo obligāciju tirgu. Lai gan emitentiem un ieguldītājiem tā ir laba ziņa, EESK pauž bažas par iepriekš minētajām problēmām.

3.19. Ja darbs turpināsies un priekšlikums tiks pieņemts savā pašreizējā veidolā, būs interesanti novērtēt, i) cik lielā mērā ieguldītāji gan Eiropas Savienībā, gan trešās valstīs pieprasīs emitentiem ievērot ierosinātos standartus, vai arī priekšlikuma rezultātā ES zaļo obligāciju tirgus tiks nošķirts no pārējā pasaules tirgus, un ii) kā ierosinātā ES zaļo obligāciju standarta īstenošana ietekmēs norises zaļo obligāciju tirgū Eiropas Savienībā un trešās valstīs.

3.20. EESK uzskata, ka tas ir sevišķi svarīgi, jo ES viena pati nevarēs atrisināt tādas vides problēmas kā klimata pārmaiņas. Kamēr nebūs kopīga pamata taksonomijas saskaņošanai ar trešām valstīm, maz ticams, ka Komisijas ierosinātā regula par brīvprātīgu zaļo obligāciju standartu kļūs par pasaules zaļo obligāciju tirgus standartu. Tas sadrumstalotu kapitāla tirgus, un trešo valstu emitenti, iespējams, neatzītu Komisijas ierosinātos standartus. Tāpēc varētu apsīkt līdzekļu plūsma, kas vajadzīga, lai risinātu milzīgas vides problēmas, it īpaši klimata pārmaiņas.

3.21. Visbeidzot, EESK atzinīgi vērtē saskaņā ar ES taksonomiju izvirzīto prasību, ka ieguldījumiem jāatbilst gan principam “nenodari būtisku kaitējumu”, gan minimālajām garantijām, jo zaļā pārveide nepārtraukti ir jāizvirza par prioritāti līdzās sociālajai aizsardzībai un cilvēktiesību un darba ņēmēju tiesību aizsardzībai. Tomēr tas var ierobežot taksonomijas saskaņošanu ar trešām valstīm, it īpaši tad, ja šādas jurisdikcijas neievēro principa “nenodari būtisku kaitējumu” kritēriju, piemēram, neatzīst tiesības uz darba koplīguma slēgšanas sarunām. Šajā nolūkā EESK ierosina izveidot īpašu uzraudzības komiteju, kas kopā ar sociālajiem partneriem sekotu līdzī ziņo obligāciju tirgus norisēm.

Briselē, 2021. gada 8. decembrī

*Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētāja*
Christa SCHWENG
